

EXPUNERE DE MOTIVE

Privind propunerea legislativă pentru finanțarea și implementarea sistemului informatic de gestionare a situației școlare (Catalogul Electronic) în învățământul preuniversitar

Sumar

Este esențial ca Ministerul Educației și Cercetării să adopte un angajament oficial și bine definit privind digitalizarea tuturor unităților de învățământ preuniversitar din România. Rezultatele sistemului și nevoia de administrare bazată pe date arată că nu mai putem amâna generalizarea catalogului electronic.

Descrierea situației actuale

Prin Ordinul nr. 3896/2023, confirmat prin Ordinul nr. 6.443 din 30 august 2024, Ministerul Educației a stabilit standardele tehnice și a permis utilizarea catalogului electronic la nivel național, fără limitarea la programe pilot. Conform statisticilor ministerului, în anul școlar 2024-2025, 1897 școli foloseau catalogul electronic de la furnizori privați. Cu toate acestea, lipsa obligativității utilizării sale menține sistemul educațional într-o stare hibridă, ineficientă, în care birocrăția analogică coexistă cu soluții digitale validate.

Cele mai recente date publicate de Institutul Național de Statistică pentru anul școlar 2024-2025 indică faptul că în România funcționează aproximativ 7.160 de unități de învățământ preuniversitar public cu personalitate juridică. În cadrul acestor instituții publice, sunt educați aproximativ 2,75 milioane de copii și elevi. Dintre aceștia, circa 400.000 de copii sunt înscriși în învățământul preșcolar, iar aproximativ 35.000 în învățământul antepreșcolar.

Procesul educațional din sistemul public este susținut de aproximativ 220.000 de cadre didactice, ceea ce reflectă dimensiunea și complexitatea acestui sector și necesitatea unor instrumente moderne de management educațional.

O mare parte dintre școli funcționează încă pe baza unor modele operaționale învechite, ceea ce se reflectă direct în performanțele sistemului. În acest context, ritmul lent al digitalizării este nejustificat, având în vedere accesul la tehnologii mature și costurile reduse necesare implementării catalogului electronic la scară națională.

Sistemul național de educație funcționează încă pe baza unor mecanisme birocratice învechite, care frânează performanța și consumă resurse semnificative fără a genera valoare reală pentru elevi. Conducerile unităților de învățământ și personalul administrativ sunt blocate într-un volum excesiv de sarcini repetitive, fiind obligate să producă permanent raportări, statistici și documente pentru Ministerul Educației și inspectoratele școlare, într-un sistem în care timpul este consumat pe hârtie, nu pe management educațional.

Cele mai multe cadre didactice folosesc în continuare cataloage pe suport hârtie, un instrument depășit, care consumă timp, generează erori și reduce eficiența actului educațional. Elevul, deși declarat formal în centrul sistemului, este în realitate periferic, lipsit de acces la un mediu educațional digital, relevant și adaptat generației sale.

Părinții primesc informații fragmentate, întârziate sau insuficiente, ceea ce limitează implicarea lor reală în parcursul educațional al copiilor. La nivel instituțional, deciziile sunt frecvent luate în absența unor date actualizate, în condițiile în care colectarea informațiilor din școli este greoaie și ineficientă.

Această combinație de birocrație, lipsă de digitalizare și comunicare deficitară generează efecte directe asupra performanței sistemului: rezultate slabe, absenteism ridicat și un risc constant de abandon școlar.

Schimbări preconizate

Beneficiile implementării obligatorii a unui catalog electronic ar fi resimțite de toți participanții la educație: elevi, părinți, profesori, directori, instituții.

Elevii ar beneficia de atenție și conversații la timp cu părinții și profesorii despre nevoile și dezvoltarea lor personală.

Părinții ar avea acces în timp real la note și absențe, comunicare directă cu profesorii și directorii și analiza evoluției copiilor lor.

Profesorii ar introduce rapid notele și absențele, generează medii și rapoarte automate, și semnalizează riscurile de abandon, corigență sau note insuficiente.

Directorii ar vizualiza cataloagele și orarele tuturor claselor și profesorilor, ar obține statistici privind elevii și ar genera automat rapoarte pentru inspectoratele școlare și Ministerul Educației și Cercetării.

Inspectoratele Școlare Județene și Ministerul educației ar genera automat și în timp real rapoarte globale, specifice sau individualizate,

comunică direct și eficient cu inspectorii, directorii, secretariatele și cadrele didactice prin intermediul mesageriei, și fundamentează politici publice pe date concrete.

Pentru atingerea acestor obiective la scară națională, este necesară implementarea unui model tehnic unitar, în care Ministerul Educației să opereze o platformă centrală bazată pe un API public standardizat, la care să se conecteze toate soluțiile digitale utilizate în școli. În acest model, similar cu cel implementat de guvern cu succes prin eFactura, unde toate platformele de facturare s-au putut integra prin API-ul pus la dispoziție de ANAF, fără să fie impusă o platformă unică. Ministerul nu impune utilizarea unei singure aplicații, ci stabilește standarde clare de interoperabilitate și raportare.

În acest sens, Ministerul Educației va organiza o procedură de achiziție publică pentru dezvoltarea și operarea unei platforme centrale naționale, dotată cu un API standardizat, prin intermediul căruia va colecta și integra datele transmise de platformele digitale utilizate de unitățile de învățământ, achiziționate în mod autonom de către acestea, cu respectarea standardelor tehnice stabilite.

Astfel, toate platformele utilizate de unitățile de învățământ vor avea obligația de a transmite datele relevante în format unitar și în timp real, conform cerințelor Ministerului, asigurând coerență, comparabilitate și acces rapid la informații la nivel național, fără a limita libera concurență și dreptul școlilor de a alege soluția potrivită.

Date statistice despre impactul pozitiv al digitalizării

Pentru școlile care au implementat catalog electronic, s-au înregistrat următoarele rezultate:

- 74,3% dintre directori consideră că părinții au fost mai implicați;
- 70,4% dintre directori spun că absenteismul a scăzut cu până la 10%;
- 48,6% spun că mediile au crescut cu 0,5-1 punct.

Majoritatea directorilor spun că mediile au crescut:

- 45,7% dintre directori spun că au crescut cu 0,5 puncte;
- 48,6% spun că au crescut cu 0,5-1 punct.

Majoritatea școlilor spun că au întărit implicarea părinților:

- 22,9% dintre directori apreciază că au mărit implicarea;
- 74,3% consideră că au mărit foarte mult implicarea.

Scăderea absenteismului:

- 70,4% dintre directori spun că a scăzut cu până la 10%;
- 17,1% spun că a scăzut cu până la 20%;
- 8,6% consideră că a scăzut cu până la 30%.

Implementarea catalogului electronic la nivel național presupune separarea clară a responsabilităților între infrastructura digitală centrală și serviciile operaționale utilizate de unitățile de învățământ, asigurând astfel respectarea finanțării descentralizate și al menținerii unui mediu concurențial.

Ministerul Educației asigură dezvoltarea, operarea și mentenanța infrastructurii centrale de interoperabilitate (platformă centrală națională și API standardizat), finanțată integral de la bugetul de stat.

Serviciile digitale utilizate de unitățile de învățământ (catalog electronic și management școlar) sunt finanțate printr-un mecanism unitar stabilit la nivel național, prin finanțarea de bază per elev, asigurată de la bugetul de stat și transferată către bugetele locale cu destinație specifică.

Acest model elimină fragmentarea actuală și asigură coerență între obligativitatea utilizării catalogului electronic și mecanismul de finanțare, menținând în același timp un mediu concurențial deschis, în care unitățile de învățământ pot alege soluțiile digitale conforme cu standardele stabilite.

Un model descentralizat, bazat pe alocarea unui buget dedicat din finanțarea de bază per elev pentru servicii digitale de catalog electronic și management școlar, este semnificativ mai eficient decât dezvoltarea și impunerea unei soluții unice la nivel național.

Experiența proiectelor IT publice din România și din alte state arată că soluțiile centralizate de tip monopol sunt, în mod frecvent, mai costisitoare, mai greu de adaptat la nevoile reale din teren și evoluează lent, generând dependență de un singur furnizor și un risc crescut de blocaj tehnologic. În multe cazuri, aceste sisteme devin parțial sau total nefuncționale într-un interval scurt de timp, necesitând reinvestiții semnificative.

Prin contrast, un model descentralizat permite adaptabilitate, eficiență în utilizarea fondurilor și o implementare rapidă la scară națională, fără riscuri sistemice majore.

Finanțarea directă a unităților de învățământ creează un ecosistem concurențial sănătos, care stimulează inovația, crește calitatea serviciilor și oferă flexibilitate în alegerea soluțiilor digitale adaptate nevoilor specifice ale fiecărei școli.

În același timp, prin definirea unor standarde tehnice unitare și operarea unei infrastructuri centrale de interoperabilitate, statul își

păstrează controlul asupra datelor și asigură coerența raportărilor la nivel național, fără a limita dinamica pieței.

Mai mult, acest model contribuie direct la dezvoltarea economiei naționale, prin susținerea companiilor românești care investesc în cercetare și inovare în domeniul educației. Aceste companii generează locuri de muncă, plătesc taxe și contribuții la bugetul de stat și au potențialul de a exporta soluțiile dezvoltate în România către alte piețe internaționale, consolidând astfel atât veniturile bugetare, cât și imaginea României ca furnizor de tehnologie educațională la nivel global.

Impactul financiar

Pe baza tarifelor practicate în prezent pe piața soluțiilor private de catalog electronic și management școlar din România, nivelul de 60 lei per elev/an reprezintă un reper realist pentru asigurarea funcționării unor soluții digitale conforme cu standardele tehnice stabilite de stat.

Raportat la aproximativ 2,75 milioane de elevi din sistemul public de învățământ preuniversitar, bugetul anual necesar pentru finanțarea catalogului electronic, calculat la un nivel de 60 lei/elev/an, este de aproximativ 165 milioane lei.

Experiența programelor pilot și a etapelor de extindere demonstrează că adoptarea catalogului electronic a fost posibilă prin decizii autonome ale unităților de învățământ, care au contractat soluții dezvoltate de furnizori privați. În acest context, generalizarea utilizării catalogului electronic trebuie realizată fără instituirea unui monopol, prin menținerea unei piețe deschise și competitive, care să garanteze dreptul fiecărei școli de a alege platforma adecvată propriilor nevoi, cu respectarea unor standarde tehnice și de securitate unitare.

Soluțiile digitale necesare sunt dezvoltate în România de mulți ani. Ele sunt tehnologii mature, validate în practică și pot fi implementate la scară națională într-un interval scurt de timp. Astfel, beneficiile pentru sistemul de educație sunt imediate și semnificative.

Impactul bugetar estimat se încadrează în limitele finanțării de bază a sistemului de învățământ, fără a genera costuri suplimentare semnificative pe termen mediu, fiind compensat prin eficientizarea proceselor administrative, reducerea costurilor operaționale și creșterea calității actului educațional.

Standarde tehnice

Date fiind programele pilot și extinderea utilizării catalogului electronic în ultimii ani sub coordonarea Ministerului Educației și Cercetării, standardele tehnice care să asigure siguranța și calitatea au fost deja dezbătute și elaborate.

Propunem menținerea standardele tehnice minime necesare pentru utilizarea catalogului electronic deja stabilite în Ordinul Ministrului Educației Nr. 3896 din 28 Martie 2023.

În numele inițiatorilor,

Carmen ORBAN

Senator PSD

TABEL INIȚIATORI

Propunerea legislativă pentru finanțarea și implementarea sistemului informatic de gestionare a situației școlare (Catalogul Electronic) în învățământul preuniversitar

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	MIHA DANIELA	PSD	
2.	BICA ANDRA	PSD	
3.	LICULA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
4.	MAZILU LIVIU	PSD	
5.	PAIU OVIDIU	XCB	
6.	ZAMTIR DANIEL	PSD	
7.	GRAUR CĂTĂLII	PSD	
8.	DOGARIU BUGOM	PSD	
9.	ȚĂNĂSESCU ALINA ELENA	PSD	
10.	HOVIDU IONEL	PSD	
11.	CASCAVAL DAN	PSD	
12.	ȚEBEȘ LAURENȚIU CĂSTĂNEL	PSD	
13.	ȚEBEȘ DOINA-ELENA	PSD	
14.	Opres Ștefan Rodu	PSD	
15.	DUNCA MARIUS	PSD	
16.	Calosha Titus	PSD	
17.	GAZDARU ROBERT	PSD	
18.	BURATU DANA	PSD	
19.	Remmeris C. Gheorghe	PSD	
20.	Rujan Ion Cristinel	PSD	

21.	STĂNESCU PAUL	PSD
22.	PUIU OVIDIU	PSD
23.	VLASIN GORIN	PSD
24.	PĂMÎLĂRĂ ZAMCU ADRIAN	PSD
25.	Sorin Cimpeanu.	PNL
26.	BOTA GHEORGHE-IOAN	PNL
27.	RUSU LUCIAN	PNL
28.	PAUL GHEORGHE	PACE. I.R
29.	VICTORIA MOTILU	neofit
30.	TANABI ISTVAN SZARAS	UDMR
31.	KONDOR AGOTA	UDMR
32.	Fyrt Lorci Idm	UDMR
33.	AMTAR LORIAN	RMDSZ/UDMR
34.	ANISIE MONICA CRISTINA	PNL
35.	TUNĂ DIANA	PSD
36.	STREINU - CERIEZ ADRIAN	PSD
37.	STAH I. O A H/.	P.S.D
38.	CATANĂ CLAUDIU	PSD
39.	MOHAN AURUR	PSD
40.	CRISTIAN XĂNTE.	A.U.R
41.	CRISTINA SUMITRESCU	AUR
42.	LUMINIȚĂ PĂUCEAN-FERNANDES	AUR
43.	VLADU NICOLAE	AUR
44.	IACOB C. CĂPRIAN	A.U.R.
45.	ATKINSON C	PNL
46.	Bărcan Dorine	AUR

47.	Stefan Geamănu	AUR
48.	Docea Valerica	AUR
49.	ROMAN MARIUS-VALENTIN	AUR
50.	Sandu Mircea-Tonut	AUR
51.	NICULITA SERA	AUR
52.	DANIELA STEFANESCU	AUR
53.	PLOPEANU RODICA	AF PSD
54.	LUNGU ROMEO	PSA
55.	FAGES MASALIN LAURENTIU UPR	
56.	GROZA CĂZÎN FLORIN	UPR
57.	CHIRILĂ VIRGIL-ALIN	P.S.D.
58.	LĂPUȘAN ROMUS	PSD
59.	Georgescu Ghe Daniel	PSD
60.	CĂCĂ ABRAHAM	PSD
61.	MITHAMOC CĂTĂLIN	PSD
62.	STOENICĂ IRINA	PSD
63.	MARINESCU RADU	PSD
64.	MATICHESCU MIRELA	PSD
65.	ENE CORINA	PSD
66.	ISAC MARIUS	PSD
67.	FURUNA MIRCEA	PSD
68.	COTIRLET PAUL - CLAUDIU	PSD
69.	MIHAI DOBROTA FLORIAN	PSD
70.	ADOMNICAI MIRELA	PSD
71.	BORG MASALIN	PSD
72.	Sandu Viorica	PSD

73.	Simona Brana-Dym	dentist RO
74.	Chilof Cuna Florela	PSA
75.	Ciocan Ioanuta	PSD
76.	RINDER ANA SMARANDA	PSD
77.	TOMEA IULIE	PSD
78.	BEGINTARIU EUGEN	PSD
79.	TOMOESCU ION ALIN	PSA
80.	MIHALCEA REMUS	PSA
81.	Ghigiu Alexandru Mihai	PSA
82.	MATACHE OANA	PSA
83.	NOVALECELEBATE	UDMR
84.	TUDOS CORAND	UDMR
85.	POXULIAN IULIA	P.H.L
86.	CLEMENT SAM	PACE